

ISLAM - TRO OG LIVSFORSTÅELSE

Hvad er en fatwa?

Hvis en muslim ønsker svar på et eller andet spørgsmål, kan hun eller han henvende sig til en religiøs lærd, en *mufti*, der besvarer spørgsmålet ved at udstede en *fatwa*, et responsum med reference til de islamiske retskilder. Spørgsmålene kan dreje sig om alt muligt lige fra den daglige religiøse praksis til børneopdragelse, ægteskabsproblemer, hjernedøds kriteriet eller huskøb på afbetaling.

En *fatwa* er ikke bindende. Det er op til spørgeren, om hun/han vil følge anvisningen eller ej – og det får ingen konsekvenser, hvis man ikke følger den. En *fatwa* vil ofte være betinget af den aktuelle kontekst. Det er eksempelvis en kendt sag, at imam Shafi (769-820), der har lagt navn til en af de fire kendteste lovskoler, modificerede nogle af sine juridiske afgørelser, da han var flyttet fra Bagdad til Kairo. I tilfælde af, at der foreligger forskellige svar på samme spørgsmål, må hver enkelt følge den opfattelse, der efter refleksion og analyse forekommer at være baseret på de mest indlysende og overbevisende vidnesbyrd.

I gamle dage foregik denne rådgivning ved personlig henvendelse – i vore dage foregår den ofte i aviser eller over internettet, f.eks. på islamonline.net. I dag har muslimer også mulighed for at få vejledning igennem *The Fiqh Council of North America* eller *The European Council for Fatwa and Research*, hvis *fatwaer* specifikt skulle tage højde for forholdene i Vesten.

Desværre er sidstnævnte råd ikke så europæisk, som man kunne ønske sig. Langt de fleste af rådets medlemmer er nemlig bosat uden for Europa og har ikke den nødvendige viden om de problemstillinger, som ganske almindelige muslimer

bosat i Europa møder i hverdagen.

Rådet har dog flere gange opfordret muslimer bosat i Vesten til at følge deres værtslandes love og regulativer, til under ingen omstændigheder at misbruge det sociale system og til ikke at krænke ikke-muslimers ejendom og liv.

Det ligger i selve begrebet, at en *fatwa* er et svar på et ganske konkret spørgsmål. En lærd kan ikke udstede en *fatwa*, blot fordi hun/han finder det påkrævet. Derfor var islamiske lærde da også dybt uenige om, hvorvidt den dødsdom, som Irans Ayatollah Khomeini afsagde over forfatteren Salman Rushdie den 14. februar 1989 i forbindelse med hans bog *De sataniske vers*, var en *fatwa* eller ej. Og stik imod de krav, der stilles til en klassisk *fatwa*, sker det oftere og oftere, at man bruger *fatwaer* som en form for bandbulle imod uønskede forfattere og intellektuelle – uden at der hverken er spørger eller spørgsmål.

© Aminah Tønnsen, 2006

Uddrag af ”Tror muslimer at jorden er flad? 100 spørgsmål om islam i det 21. århundrede” (Tønnsen, 2006, spørgsmål 23)

Se også: ”Islam – Koran, Hadith, Sharia” (Tønnsen 2015, 141-144).

SEARCH